

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2018-113

16.2.2018

DNB Livsforsikring AS

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Pensjon - garantitidens lengde – påstått informasjonssvikt – erstatningsansvar – fal. § 11-1.

Twist om hvilken pensjonsavtale avdøde hadde. Subsidiært spørsmål om dødsboet har sannsynliggjort erstatningsbetingende informasjonssvikt etter fal., og om dødsboet har krav på dekning av sakskostnader. Sekretariatet avgjorde saken i medhold av delegert myndighet og la til grunn at avtalens innhold fremgikk av opplysningene i forsikringsregisteret. Det forhold at de etterlatte fant selskapets informasjon mangelfull, var ikke tilstrekkelig dokumentasjon på at det forelå feilinformasjon. Videre ble bemerket at manglende kunnskap om ulike forskriftsbestemmelser ikke kunne medføre at dødsboet skulle få en bedre stilling enn hva reglene tilsa. Det var ikke ansvarsgrunnlag for kravet om sakskostnader. Nemnda var enig i sekretariatets avgjørelse og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Saken gjelder twist om hvilken pensjonsforsikringsavtale forsikrede (f. 1944) hadde da han døde i 2016. Han tegnet i 1980 to pensjonsforsikringsavtaler i Storebrand. Avtalene ble i 1997 flyttet til NOR Forsikring (Gjensidige), og slått sammen til en.

Det fremgår av brev fra Storebrand, 26.9.97, til NOR Forsikring at forsikringene dekket alders- og uførepensjon og var med garanti. Premien var kr 0, fordi forsikringene var "fullt betalt". NOR bekreftet overføringen i brev til forsikrede 14.11.97. Et forsikringsbevis fulgte som vedlegg, men er ikke fremlagt. Selskapet har fremlagt utskrift av livsforsikringsregisteret, jf. fal. § 17-1. Denne viser at alderpensjonen hadde løpetiden 15.8.11-15.8.21 med en garantitid på 5 år. I forbindelse med startdatoen for alderspensjonen nærmet seg, skrev selskapet i brev 27.4.11 til forsikrede at avtalen gjelder "Alderspensjon med garanti i 5 år".

Forsikrede ønsket i 2006 å si opp avtalen, og få utbetalt verdien. Selskapet opplyste at avtalen ikke kunne utbetales før avtalt tidspunkt, jf. forskrift 25. september 1997 om Individuelle Pensjonsavtaler etter Skatteloven § 1-7 første ledd.

I kontoutskrift per 1.1.16 omtales forsikringsdekningen som "Alderspensjon med garanti fra 15.8.11 til 15.8.21".

Etter forsikredes død, 15.8.16, krevde dødsboet utbetalt avtalens restverdi.

Klager har i korte trekk anført at det følger sakens dokumenter at garantitiden er 10 år. Av dagjeldende EPES forskrift av 28.6.68 § 3 fremgår at pensjonens kapitalverdi ved død i garantitiden, skal utbetales dødsboet, dersom det ikke foreligger ektefelle, mindreårige barn eller oppnevnt begunstiget. Avtalen må anses som en spareavtaleforsikring hvor restverdien skal utbetales til dødsboet når det ikke er oppnevnt begunstiget, jf. Finansportalen.

Subsidiært har selskapet misligholdt sin informasjonsplikt, jf. fal. § 11-1. Forsikrede ville ikke ha inngått avtalene dersom han var blitt gjort kjent med at dødsfall etter garantitiden på 5 år ville

medføre at restverdien var tapt for arvingene. Selskapet er derfor forpliktet til å utbetale restverdien til dødsboet. Selskapet må dekke boets sakskostnader.

Selskapet har anført at forsikredes avtale ble inngått i samsvar med 1968-forskriften om egen pensjonsforsikring etter skatteloven. For slike avtaler ble det gitt skattefradrag for forsikringspremien, noe som medførte at innbetalte beløp var båndlagt til pensjonsformål, jf. EPES forskriften § 3 og vilkårene § 4 nr. 4 siste ledd. Forsikringsregisteret viser at det var avtalt en utbetalingsperiode på 10 år med en garantitid på 5 år. Forsikrede døde etter utløpet av garantitiden og restverdien tilfaller da forsikringskollektivet.

Pensjonsspareavtaler kunne først etableres etter 1997 forskriften. Det foreligger ikke informasjonssvikt etter fal. Forsikrede klaget aldri over manglende informasjon. I 2006 ble han informert om at verdien ikke kunne utbetales da. Han mottok også i brev fra selskapet i 2011 informasjon om at avtalt garantitid var 5 år. Forsikredes eventuelle manglende kjennskap til aktuelle forskriftsbestemmelser, medfører ikke at han kan komme i en bedre stilling enn det som følger av rammeregelverket. Dette gjelder tilsvarende for hans etterlatte, jf. nemndas avgjørelser FSN-4659 og 2017-269.

Sekretariatets avgjørelse:

Nemndas sekretariat avgjorde saken 18.12.17 i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. Lov om klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i saksbehandlingsreglene.

Klagerne fikk ikke medhold i klagen.

Sekretariatet la til grunn at klagerne ikke hadde sannsynliggjort at pensjonsavtalen hadde en lengre garantitid enn hva som fremkom av Forsikringsregisteret og at det for øvrig heller ikke var sannsynliggjort at avdøde var feilinformert av selskapet mht. innholdet i avtalene. Fra nemndspraksis ble det vist til avgjørelse 2017-269. Det forhold at de etterlatte finner selskapets informasjon mangelfull eller uforståelig, er ikke tilstrekkelig dokumentasjon på at det faktisk forelå feilinformasjon. Sekretariatet viste også til avgjørelse FSN-4659 hvor nemnda bemerket at manglende kjennskap til ulike forskriftsbestemmelser, ikke kan medføre at avdøde (avdødes dødsbo) skal få en bedre stilling enn hva reglene tilsier. Mht. sakskostnader har sekretariatet vurdert saken slik at det ikke forelå et ansvarsgrunnlag for kravet, jf. avgjørelse 2017-267.

Klagerne klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. Det anføres at sekretariatet tar feil mht. hvem som har bevisbyrden for hva avtalene omfatter og at kontoutskrifter bekrefter at dekninger var alderspensjon med garanti fra 15.8.11 til 15.8.21. Avdøde ville ellers ha valgt andre alternativer for å sikre de etterlatte. Det foreligger således et økonomisk tap.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Nemnda er enstemmig enig med sekretariatet i at klagen ikke kan føre frem. Avtalens innhold fremgår av opplysningene i forsikringsregisteret, brevene til forsikrede i 1997 og 2011. En slik forståelse av avtalene er videre i samsvar med de regler som gjaldt, og gjelder, for avtalen.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Gro Farestedt (selskapsrepresentant), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).